

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
туризму та країнознавства
Протокол № 1 від 30.08.2021 р.
Завідувач кафедри

_____ Г.О. Горіна

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«ЦИВІЛІЗАЦІЙНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОСТІ»

Ступінь: бакалавр

Кількість кредитів ECTS 5

Розробник: Богатирьова Г.А.,
К.п.н., доцент

2021 – 2022 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова / вибіркова дисципліна	Обов'язкова для ЗВО спеціальностей 292 «Міжнародні економічні відносини», 241 «Готельно-ресторанна справа», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість змістових модулів	2
Лекції, годин	35
Практичні / семінарські, годин	21
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	94
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	4
самостійної роботи студента	6,7
Вид контролю	залік

2. Програма дисципліни

Мета – окреслити перспективу поняття цивілізації, сутності трансформацій як таких, визначити сутність змін, що обумовлюють існування основних типів цивілізації та впливають на появу та формування сучасних цивілізацій.

Завдання: формувати у студентів чітке уявлення про культуру її види та форми, гіпотези культури, атрибути, підходи та змістовні сенси;

забезпечити глибоке засвоєння філософського сенсу терміну «цивілізація», процесу виникнення цивілізацій в процесі історичного розвитку людства;

засвоїти поняття трансформації та продемонструвати його відмінності від подібних термінів;

розглянути поняття універсалізму, аксіологічних орієнтацій в процесі розгортання сучасної цивілізації, зазначаючи роль ієрархічного управління та вестернізації в процесі симбіозу модернізаційної культури;

дослідити системну цілісність, взаємодоповнюваність, взаємозалежність, співвіднесеність, співмірність та компліментарність елементів культури в умовах українського суспільства;

дослідити поняття та основні принципи мультикультуралізму, окресливши його основні форми та проаналізувавши перспективи такого

розвитку людства;

визначити специфіку й особливості цивілізаційної глобалістики, окресливши провідні форми та способи взаємодії людства в сучасних умовах, враховуючи фактор уніфікації;

розглянути альтерглобалізм як соціально-політичний рух, продемонструвати його змістовні відмінності від антиглобалізму, визначити риси, правила та його основні специфічні особливості;

Предмет: історичні типи цивілізацій та їх динамічний аналіз в сучасних цивілізаційних трансформаціях.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Поняття культури в сучасній соціально-філософській традиції.

Тема 2. Філософське розуміння поняття «цивілізація».

Тема 3. Сутність соціальних трансформацій.

Тема 4. Сучасна цивілізація та соціальні трансформації.

Тема 5. Специфіка українських соціальних трансформацій.

Тема 6. Соціально-економічні особливості мультикультуралізму.

Тема 7. Альтерглобалізм та його форми у трансформаційній системі сучасності.

Тема 8. Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів.

Опанування дисципліни дозволяє забезпечити:

1) формування:

загальних програмних компетентностей:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК10. Здатність працювати у команді.

ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

фахових програмних компетентностей:

ФК1 - Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності

ФК09 - Здатність здійснювати ефективні комунікації.

ФК10 - Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

ФК14 - Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці

2) досягнення **програмних результатів навчання:**

ПР17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

ПР22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПР23. Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя

3) набуття **результатів навчання** (згідно Дублінських дескрипторів):

– **знання:**

основних соціолого-культурологічних категорій та понять, витоків та специфіки історичного розвитку культури та цивілізації, предмету та функцій трансформації;

основних наукових (міжгалузевих) підходів до розв'язання ключових соціально-економічних проблем;

специфіки основних соціальних змін, їх перспектив розвитку, особливості та закономірності існування;

специфіки гуманітарного підходу до проблеми глобалізму, як сучасного чинника визначального для багатьох соціально-економічних процесів, основних особливостей альтернатив альтерглобалізму;

– **уміння/навички:**

розрізняти та виявляти специфіку різних типів культур;

робити порівняльний аналіз матеріалістичного та духовного типу культур;

аналізувати структуру, ознаки та основні функції альтернатив культури;

наводити конкретні приклади реальних виявлень аксіологічних аспектів культури при аналізі складних проблем вибору, самовизначення, тощо;

розрізняти поняття «культура» та «цивілізація»;

пояснювати організаційно-регулятивний аспект цивілізації як прояв людської сутності;

наводити конкретні приклади реальних виявлень цивілізації при аналізі проблем суспільства;

окреслювати специфіку, умови, властивості цивілізаційних змін в контексті українського суспільства;

виявляти відмінність між трансформацією та змінами, а також складний зв'язок між переходом та іншими соціальними процесами, що вказують на змінний характер людського буття;

давати класифікацію та філософський аналіз глобальних проблем сучасності, розрізняти соціально-політичні та економічні засоби їх розв'язання;

демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні;

розуміти сутність внутрішнього світу людини та розглядати її в окресленнях свободи, пошуку та утвердження життєвих сенсів;

орієнтуватись в історичному процесі, розуміти процеси, що відбувається у сучасному суспільстві;

– **комунікація:**

інтеграція до соціальних груп, здатність до ефективної роботи в команді, сприйняття критики, порад і вказівок;

пояснювати, комунікувати, передавати досвід колегам, керівникам тощо;

здатність ефективно формувати комунікативну стратегію;

спілкуватись в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в певній галузі (наукові конференції, олімпіади, конкурси студентських наукових робіт, тощо);

ефективно встановлювати і підтримувати комунікацію в навчальних ситуаціях, типових для майбутньої професійної діяльності, використовуючи ситуативну взаємодію в обмеженому колі осіб;

підтримувати розмову та аргументувати відносно тем, що обговорюються під час дискусій та семінарів, представляти та обґрунтовувати свої погляди на теми обговорення, використовуючи мовні форми, властиві для ведення дискусій;

продукувати деталізовані усні і письмові повідомлення;

– **відповідальність і автономія:**

розуміти, які ключові цінності, переконання та поведінка в академічному і професійному середовищі України відрізняються при порівнянні однієї культури з іншими;

розуміти різні корпоративні культури в конкретних професійних контекстах і те, яким чином вони співвідносяться одна з одною;

застосовувати міжкультурне розуміння у процесі безпосереднього усного і писемного спілкування в академічному та професійному середовищі;

здійснення обмежених управлінських функцій та прийняття рішень у звичних умовах з елементами непередбачуваності;

належним чином поводити себе і реагувати у типових академічних, професійних, світських і повсякденного ситуаціях, а також знати правила взаємодії між людьми у різних ситуаціях.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		л.	пр./сем.	лаб.	срс
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Загально-теоретичне уявлення про культуру та цивілізацію					
Тема 1. Поняття культури в сучасній соціально-філософській традиції.	16	4	2	-	10
Тема 2. Філософський аналіз поняття «цивілізація».	22	6	4	-	12
Тема 3. Сутність соціальних трансформацій.	21	4	2	-	15
Тема 4. Сучасна цивілізація та соціальні трансформації.	21	4	2	-	15
Разом за змістовим модулем 1	80	18	10	-	52
Змістовий модуль 2. Прикладні теорії сучасних трансформацій					
Тема 5. Специфіка українських соціальних трансформацій.	16	4	2	-	10
Тема 6. Соціально-економічні особливості мультикультуралізму.	20	4	4	-	12
Тема 7. Альтерглобалізм та його форми у трансформаційній системі сучасності.	16	4	2	-	10
Тема 8. Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів.	18	5	3	-	10
Разом за змістовим модулем 2	70	17	11	-	42
Усього годин	150	35	21	-	94

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
1	Семінар – розгорнута бесіда Поняття культури в сучасній соціально-філософській традиції.	4
2	Семінар запитань і відповідей Філософський аналіз поняття «цивілізація».	2
3	Семінар – дискусія Сутність соціальних трансформацій.	2
4	Семінар з виконанням практичних задач Сучасна цивілізація та соціальні трансформації.	2
5	Семінар з виконанням практичних задач Специфіка українських соціальних трансформацій.	2
6	Семінар з виконанням практичних задач Соціально-економічні особливості мультикультуралізму.	4
7	Семінар розгорнута бесіда Альтерглобалізм та його форми у трансформаційній системі сучасності.	2
8	Семінар-дискусія Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів.	3
Всього		21

5. Розподіл балів, які отримують студенти

Вид контролю: залік

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються впродовж семестру (100 балів).

**Оцінювання студентів протягом семестру
(очна форма навчання)**

№ теми семінарського/ практичного заняття	Аудиторна робота				Позааудиторна робота	Сума балів
	Тестові завдання	Ситуаційні завдання, задачі	Обговорення теоретичних питань теми	ПМК/ захист групового проєкту	Завдання для самостійного виконання	
Змістовий модуль 1						
Тема 1	2	4	4		2	12
Тема 2	2	4	5		2	13
Тема 3	2	4	5		2	13
Тема 4	2	4	4		2	12
Разом за змістовим модулем 1	8	16	18		8	50
Змістовий модуль 2						
Тема 5	2	4	3		2	11
Тема 6	2	5	2	6	2	17
Тема 7	2	4	2		2	10
Тема 8	2	5	3		2	12
Разом за змістовим модулем 2	8	18	10	6	8	50

**Оцінювання студентів протягом семестру
(заочна форма навчання)**

Поточне тестування та самостійна робота			Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	100
30	40	30	

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами виконання завдань практичного спрямування, а також за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за

допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	